

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 2198

Warszawa, 8 stycznia 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Bartosza Romowicza.

(-) Agnieszka Buczyńska; (-) Żaneta Cwalina-Śliwowska; (-) Sławomir Ćwik; (-) Adam Gomoła; (-) Piotr Górniewicz; (-) Michał Gramatyka; (-) Rafał Komarewicz; (-) Aleksandra Leo; (-) Adam Luboński; (-) Barbara Okuła; (-) Łukasz Osmalak; (-) Norbert Pietrykowski; (-) Bartosz Romowicz; (-) Ewa Schädler; (-) Marcin Skonieczka; (-) Piotr Paweł Strach; (-) Mirosław Suchoń; (-) Ewa Szymanowska; (-) Paweł Śliz; (-) Wioleta Tomczak; (-) Kamil Wnuk.

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

Art. 1. W ustawie z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1572 i 1717 oraz z 2025 r. poz. 1659) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 29 w ust. 5:
 - a) pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „1) parków narodowych – 2,4;
 - 2) rezerwatów przyrody – 1,6;”
 - b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
 - „4) parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których ustanowiono przynajmniej pięć zakazów wybranych spośród zakazów, o których mowa odpowiednio w art. 17 ust. 1 pkt 1 i 4–9 oraz art. 24 ust. 1 pkt 2 i 4–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) – 0,25;”
 - c) uchyla się pkt 5;
- 2) w art. 32 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku gmin, w których powierzchnia parków narodowych, znajdujących się na terenie gminy, jest większa niż 100 ha, kwota korekty z tytułu zamożności jest pomniejszana o kwotę wyliczonych potrzeb ekologicznych.”;
- 3) w art. 91:
 - a) w ust. 1 wyrazy „W roku 2025 środki rezerwy, o której mowa w art. 34, w wysokości 40 000 tys. zł” zastępuje się wyrazami „W latach 2025-2026 środki rezerwy, o której mowa w art. 34, w wysokości 40 000 tys. zł w każdym z tych lat”;
 - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2. Podziału kwoty, o której mowa w ust. 1, dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska w terminie nie później niż do końca drugiego kwartału roku, biorąc pod uwagę obszar parku narodowego znajdującego się na terenie gminy, przy czym kwota dla gminy, na obszarze której w roku 2025 lub 2026 utworzono nowy park

narodowy lub powiększona została powierzchnia dotychczas istniejącego parku narodowego, może być odpowiednio zwiększona.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 3, który wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia opublikowania.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej ustawy jest wprowadzenie zmian, które mają przyczynić się do zwiększenia powierzchni obszarów prawnie chronionych w Polsce, z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju oraz sprawiedliwości społecznej.

Zmiany dotyczą wybranej grupy gmin w Polsce, na obszarze których znajdują się w znacznym rozmiarze parki narodowe lub rezerwy przyrody, a przez to gminy te dotyczą znaczne ograniczenia rozwojowe. Przyroda jako dobro wspólne musi być chroniona, ale przy tej ochronie – zdaniem autorów projektu – nie można nadmiernie obciążać mieszkańców gmin ze znaczną powierzchnią obszarów prawnie chronionych. Projektowana zmiana przepisów wprowadza elementarne zasady poczucia przez mieszkańców tych wspólnot solidarnej odpowiedzialności całej społeczności za to, że to na ich obszarze znajdują się te cenne przyrodniczo obszary.

Projektowane zmiany, uchwalone łącznie w całości z tego projektu, są neutralne dla budżetu państwa i nie powodują wzrostu wydatków budżetu państwa po 2026 roku, zaś w 2026 roku projektowane zmiany finansowane są z zabezpieczonej w budżecie państwa rezerwy ogólnej. Jednocześnie projektowane zmiany zwiększają poziom zachęt do tworzenia i rozszerzania parków narodowych oraz rezerwatów przyrody, a dodatkowo zachęcają do wzmocnienia środków ochrony istniejących parków krajobrazowych.

Projektowane zmiany art. 29 polegają na zmianach wag do wyliczenia potrzeb ekologicznych, to jest:

- 1) zwiększenia wagi do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie parków narodowych - z 2,0 na 2,4;
- 2) zwiększenia wagi do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie rezerwatów przyrody - z 1,0 na 1,6;
- 3) zmniejszenia wagi do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których ustanowiono przynajmniej pięć zakazów wybranych spośród zakazów, o których mowa odpowiednio w art. 17 ust. 1 pkt 1 i 4–9 oraz art. 24 ust. 1 pkt 2 i 4–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) - z 0,3 na 0,25;

4) uchylenia wagi, która była używana do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których ustanowiono przynajmniej jeden z zakazów wybrany spośród zakazów, o których mowa odpowiednio w art. 17 ust. 1 pkt 1 i 4-9 oraz art. 24 ust. 1 pkt 2 i 4-9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - która wynosiła 0,1;

Projektowana zmiana w art. 29 skutkuje zmniejszeniem ogólnej wartości wyliczonych potrzeb ekologicznych o około 95 mln zł w skali roku. Kwota ta nie jest tożsama z wartością zmniejszenia wartości wypłacanej z budżetu państwa subwencji ogólnej, dlatego przyjęto wyższą wartość.

Zmiany projektowanego art. 32 polegają na wyłączeniu wyliczonych potrzeb ekologicznych przysługujących danej gminie z korekty zamożności, jeśli powierzchnia parku narodowego, znajdująca się na terenie tej gminy jest większa niż 100 ha. Gminy, które posiadają na swoim obszarze znaczne powierzchnie parku narodowego charakteryzują się niską gęstością zaludnienia z racji ograniczeń obszarowych co do zabudowy ich przez budownictwo mieszkaniowe, jednorodzinne, usługowe czy przemysłowe. Jednocześnie gminy te, mimo iż mają mniejszą liczbę mieszkańców, a zatem niską gęstość zaludnienia, mają dokładnie takie same potrzeby jak każda inna gmina w Polsce: prowadzą szkoły, zakłady opieki zdrowotnej, są prowadzącymi instytucje kultury, budują i utrzymują drogi gminne, a także inwestują w infrastrukturę komunalną jak np. kanalizacje i wodociągi. Niska gęstość zaludnienia sprawia, że pozornie te gminy należą do najbogatszych gmin w Polsce, co wydaje się dalece absurdalne i nieuczciwe w stosunku do tych gmin i ich mieszkańców. Projektowana regulacja wyłącza stosowanie korekty zamożności w zakresie potrzeb ekologicznych i sprawia, że kolejne, nowe formy obszarów prawnie chronionych spowodują wzrost dochodów do budżetu danej gminy. Zmiany przepisów w tym zakresie spowodują wzrost wydatków budżetu państwa o 80 milionów złotych rocznie, co w korelacji z projektowanymi zmianami art. 29 sprawi, że projekt jest neutralny finansowo dla budżetu państwa.

Trzecia zmiana dotyczy wydzielenia w 2026 roku z rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego rezerwy dla gmin, w których powierzchnia parku narodowego, znajdująca się na terenie gminy, jest większa niż 20 % powierzchni tej gminy lub powierzchnia parku narodowego na obszarze gminy jest większa niż 2000 ha. Rezerwa ta wydzielona była na 2025 rok i została dobrze przyjęta przez środowisko samorządowe, jako uzupełnienie dochodów tych gmin, które doświadczają problemów, o których mowa w

powyższym uzasadnieniu. Wydzielenie rezerwy jest neutralne dla budżetu państwa i nie powoduje wzrostu wydatków budżetu państwa, a jedynie zmianę alokacji tej rezerwy i naznaczenie kwoty 40 milionów złotych. Jednocześnie projekt zakłada wprowadzenie terminu granicznego dla wyliczenia tej kwoty i przekazania jej samorządom gmin, w celu uniknięcia sytuacji, w której gminy te środki z rezerwy w 2025 roku otrzymały dopiero na przełomie listopada i grudnia 2025 roku. Przekazanie środków w tak późnym terminie uniemożliwiło ich wydatkowanie i zainwestowanie w 2025 roku, a z punktu widzenia księgowości budżetowej sztucznie zwiększyło nadwyżkę operacyjną gmin w 2025 roku.

Po przyjęciu projektowanych zmian powstaną realne zachęty dla jednostek samorządu terytorialnego do zwiększania powierzchni obszarów prawnie chronionych, w tym tworzenia i powiększania istniejących parków narodowych. Ponadto jednostki samorządu terytorialnego otrzymają godną rekompensatę za oddanie części swojego terytorium dla dobra wspólnego jakim jest ochrona przyrody. Należy jednoznacznie podkreślić, że mieszkańcy gmin, powiatów czy województw z dużymi powierzchniami obszarów cennych przyrodniczo ponoszą największe koszty codziennego funkcjonowania w tych obszarach, podczas gdy korzystającymi z tych obszarów są mieszkańcy całego kraju. Projektowane zmiany doprowadzą do szybszego rozwoju gmin, gdzie dominują obszary cenne przyrodniczo.

Projekt zakłada, że ustawa wejdzie w życie 1 stycznia 2027 r. Takie *vacatio legis* pozwoli samorządom, w sposób odpowiedni, przygotować się do zmian przepisów. Wyjątkiem jest art. 1 pkt 3, których wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia opublikowania, w związku z tym, że dotyczy rezerwy na rok 2026.

Przedkładany projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Zawarte w projekcie regulacje nie mają wpływu na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie podlega procedurze notyfikacji.

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projekt ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Pan poseł Bartosz Romowicz

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Celem projektowanej jest wprowadzenie zmian, które mają przyczynić się do zwiększenia powierzchni obszarów prawnie chronionych w Polsce, z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju oraz sprawiedliwości społecznej. W szczególności zmiany dotyczą wybranej grupy gmin w Polsce, na obszarze których znajduje się w znacznym rozmiarze park narodowy lub rezerwy przyrody, a przez to gminy te dotyczą znaczne ograniczenia rozwojowe. Przyroda jako dobro wspólne musi być chroniona, ale przy tej ochronie – zdaniem autorów projektu – nie można nadmiernie obciążać mieszkańców gmin ze znaczną powierzchnią obszarów prawnie chronionych. Projektowana zmiana przepisów wprowadza elementarne zasady poczucia przez mieszkańców tych wspólnot solidarnej odpowiedzialności całej społeczności za to, że to na ich obszarze znajdują się te cenne przyrodniczo obszary.

Gminy, które posiadają na swoim obszarze znaczne powierzchnie parku narodowego charakteryzują się niską gęstością zaludnienia z racji ograniczeń obszarowych co do zabudowy ich przez budownictwo mieszkaniowe, jednorodzinne, usługowe czy przemysłowe. Niska gęstość zaludnienia sprawia, że pozornie te gminy należą do najbogatszych gmin w Polsce, co wydaje się dalece absurdalne i nieuczciwe w stosunku do tych gmin i ich mieszkańców.

Projektowane zmiany doprowadzą do szybszego rozwoju gmin i powiatów, gdzie dominują obszary cenne przyrodniczo.

Projektowane zmiany, uchwalone łącznie w całości z tego projektu, są neutralne dla budżetu państwa i nie powodują wzrostu wydatków budżetu państwa po 2026 roku, zaś w 2026 roku projektowane zmiany finansowane są z zabezpieczonej w budżecie państwa rezerwy ogólnej. Jednocześnie projektowane zmiany zwiększają poziom zachęt do tworzenia i rozszerzania parków narodowych oraz rezerwatów przyrody, a dodatkowo zachęca do wzmocnienia środków ochrony istniejących parków krajobrazowych.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

- Tak
- **Nie**

Cel, który ma być osiągnięty za pomocą przedmiotowego projektu ustawy nie może być zrealizowany za pomocą innych środków niż zaproponowane w projekcie.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Zmiana w art. 29 ustawy

Zmiany polegają na korekcie wag do wyliczenia potrzeb ekologicznych, to jest:

- 1) zwiększenia wagi do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie parków narodowych - z 2,0 na 2,4;
- 2) zwiększenia wagi do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie rezerwatów przyrody - z 1,0 na 1,6;
- 3) zmniejszenia wagi do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których ustanowiono przynajmniej pięć zakazów wybranych spośród zakazów, o których mowa odpowiednio w art. 17 ust. 1 pkt 1 i 4–9 oraz art. 24 ust. 1 pkt 2 i 4–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) - z 0,3 na 0,25;
- 4) uchylenia wagi, która była używana do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których ustanowiono przynajmniej jeden z zakazów wybranych spośród zakazów, o których mowa odpowiednio w art. 17 ust. 1 pkt 1 i 4–9 oraz art. 24 ust. 1 pkt 2 i 4–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – która wynosiła 0,1;

Projektowana zmiana w art. 29 skutkuje zmniejszeniem ogólnej wartości wyliczonych potrzeb ekologicznych o około 95 mln zł w skali roku. Kwota ta nie jest tożsama z wartością zmniejszenia wartości wypłacanej z budżetu państwa subwencji ogólnej, dlatego przyjęto wyższą wartość.

Zmiana w art. 32 ustawy

Zmiany polegają na wyłączeniu wyliczonych potrzeb ekologicznych przysługującej danej gminie z korekty zamożności, jeśli powierzchnia parku narodowego, znajdująca się na terenie tej gminy jest większa niż 100 ha. Gminy, które posiadają na swoim obszarze znaczne powierzchnie parku narodowego charakteryzują się niską gęstością zaludnienia z racji ograniczeń obszarowych co do zabudowy ich przez budownictwo mieszkaniowe, jednorodzinne, usługowe czy przemysłowe. Jednocześnie gminy te, mimo iż mają mniejszą liczbę mieszkańców a zatem niską gęstość zaludnienia, mają dokładnie takie same potrzeby jak każda inna gmina w Polsce: prowadzą szkoły, zakłady opieki zdrowotnej, są prowadzącymi instytucje kultury, budują i utrzymują drogi gminne, a także inwestują w infrastrukturę komunalną jak np. kanalizacje i wodociągi. Niska gęstość zaludnienia sprawia, że pozornie te gminy należą do najbogatszych gmin w Polsce, co wydaje się dalece absurdalne i nieuczciwe w stosunku do tych gmin i ich mieszkańców. Projektowana regulacja wyłącza stosowanie korekty zamożności w zakresie potrzeb ekologicznych i sprawi, że kolejne, nowe formy obszarów prawnie chronionych spowodują wzrost dochodów do budżetu danej gminy. Zmiany przepisów w tym zakresie spowodują wzrost wydatków budżetu państwa o 80 milionów złotych rocznie, co w korelacji z projektowanymi zmianami art. 29 sprawi, że projekt jest neutralny finansowo dla budżetu państwa.

Zmiana w art. 91 ustawy

Zmiana polega na wydzieleniu w 2026 roku z rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego rezerwy dla gmin, w których powierzchnia parku narodowego, znajdująca się na terenie gminy, jest większa niż 20 % powierzchni tej gminy lub powierzchnia parku narodowego na obszarze gminy jest większa niż 2000 ha. Rezerwa ta wydzielona była na 2025 rok i została dobrze przyjęta przez środowisko samorządowe, jako uzupełnienie dochodów tych gmin, które doświadczają problemów, o których mowa w powyższym uzasadnieniu. Wydzielenie rezerwy jest neutralne dla budżetu państwa i nie powoduje wzrostu wydatków budżetu państwa, a jedynie zmianę alokacji tej rezerwy i naznaczenie kwoty 40 milionów złotych. Jednocześnie projekt zakłada wprowadzenie terminu granicznego dla wyliczenia tej kwoty i przekazania jej samorządom gmin, w celu uniknięcia sytuacji, w której gminy środki z rezerwy w 2025 roku otrzymały dopiero na przełomie

listopada i grudnia 2025 roku. Przekazanie środków w tak późnym terminie uniemożliwiło ich wydatkowanie i zainwestowanie w 2025 roku, a z punktu widzenia księgowości budżetowej sztucznie zwiększyło nadwyżkę operacyjną gmin w 2025 roku.

Projekt jest spójny z dotychczasowymi regulacjami. Projekt jest zgodny z Konstytucją RP, w tym z konstytucyjnym standardem ochrony wolności i praw. Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt przewiduje wejście w życie z dniem 1 stycznia 2027 r., za wyjątkiem zmian w art. 91, które wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia opublikowania.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Projekt wpłynie pozytywnie na funkcjonowanie gmin, powiatów i województw na obszarze których znajdują się parki narodowe oraz rezerwy przyrody. Negatywnie zaś wpłynie na funkcjonowanie gmin, powiatów i województw, na obszarze których znajdują się parki krajobrazowe. W szczególności pozytywnie wpłynie dla gmin, na obszarze których parki narodowe zajmują więcej niż 100 ha powierzchni.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Projekt przewiduje zmianę wysokości subwencji ogólnej dla gmin, powiatów i województw w związku z posiadaniem na ich obszarze obszarów cennych przyrodniczo. W szczególności spowoduje zmiany w budżecie, co w przypadku zwiększenia środków z subwencji zwiększy wydatki majątkowe tych gmin, a zatem pozytywnie wpłynie na otoczenie gospodarcze.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Projekt nie pociąga za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

Projekt zakłada skutki finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego, w ten sposób że:

- wpłynie pozytywnie na funkcjonowanie gmin, powiatów i województw na obszarze których znajdują się parki narodowe oraz rezerwy przyrody – zwiększona będzie subwencja ogólna
- wpłynie negatywnie na funkcjonowanie gmin, powiatów i województw na obszarze których znajdują się parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu – zmniejszona będzie subwencja ogólna
- wpłynie pozytywnie dla gmin, na obszarze których parki narodowe zajmują więcej niż 100 ha powierzchni – zwiększona będzie subwencja ogólna o brak korekty z tytułu zamożności w zakresie potrzeb ekologicznych

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa. Projekt nie zakłada dodatkowych obciążeń dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2026 roku, jednak zmusza te jednostki do korekty swoich budżetów od 2027 roku o różnice w części otrzymywanej subwencji.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

- **Nie**

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

- **Nie**
- Tak

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

- **Nie**
- Tak

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

- **Nie**
- Tak

Warszawa, 22 stycznia 2026 r.

BEOS-WPEiM-51/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. ... SP5411.020.4.11.2026

Data wpływu ... 22.1.26r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Bartosz Romowicz)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy zakłada zmianę art. 29 ust. 5, dodanie ust. 2a w art. 32 oraz zmianę art. 91 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹.

Projekt zakłada: 1) modyfikację zasad ustalania potrzeb ekologicznych² jednostek samorządu terytorialnego; 2) zmianę sposobu obliczania kwoty korekty dochodów jednostek samorządu terytorialnego dokonywanych z tytułu zamożności: w odniesieniu do gmin, w których powierzchnia parków jest narodowych większa niż 100 ha (kwota korekty będzie pomniejszana o kwotę wyliczonych potrzeb ekologicznych); 3) wydzielenie w 2026 roku z rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego – rezerwy dla gmin, w których powierzchnia parku narodowego jest większa niż 20% powierzchni gminy lub powierzchnia parku narodowego na obszarze gminy jest większa niż 2000 ha.

Zaproponowana w projekcie ustawy modyfikacja ustalania potrzeb ekologicznych polega na: 1) zwiększeniu wagi do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie parków narodowych – z 2,0 na 2,4; 2) zwiększeniu wagi do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie rezerwatów przyrody – z 1,0 na 1,6; 3) zmniejszeniu wagi do wyliczenia potrzeb ekologicznych

¹ Dz. U. poz. 1572.

² Potrzeby ekologiczne są jedną z kategorii potrzeb finansowych jednostek samorządu terytorialnego, określonych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

w zakresie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których ustanowiono przynajmniej pięć zakazów ograniczających możliwości rozwojowe – z 0,3 na 0,25; 4) uchyleniu wagi, używanej do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których ustanowiono przynajmniej jeden z zakazów ograniczających możliwości rozwojowe.

Proponowana ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2027 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 3, który ma wejść w życie w terminie 14 dni od dnia opublikowania.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii, o których mowa w projekcie ustawy.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Zagadnienia ustalania potrzeb finansowych jednostek samorządu terytorialnego, sposobu obliczania kwoty dochodów jednostki samorządu terytorialnego na rok budżetowy oraz wydzielenia rezerwy dla gmin, w których powierzchnia parku narodowego zajmuje określoną część powierzchni, nie są regulowane przepisami prawa UE.

4. Konkluzja

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

KANCELARIA SEJMU
BIURO EKSPERTYZ I OCENY SKUTKÓW REGULACJI

Warszawa, 22 stycznia 2026 r.

BEOS-WPEiM-52/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III, OZU, U, NO, 2026

Data wpływu 22. I. 26r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Bartosz Romowicz) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt ustawy zakłada zmianę art. 29 ust. 5, dodanie ust. 2a w art. 32 oraz zmianę art. 91 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹.

Projekt zakłada: 1) modyfikację zasad ustalania potrzeb ekologicznych² jednostek samorządu terytorialnego; 2) zmianę sposobu obliczania kwoty korekty dochodów jednostek samorządu terytorialnego dokonywanych z tytułu zamożności: w odniesieniu do gmin, w których powierzchnia parków jest narodowych większa niż 100 ha (kwota korekty będzie pomniejszana o kwotę wyliczonych potrzeb ekologicznych); 3) wydzielenie w 2026 roku z rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego – rezerwy dla gmin, w których powierzchnia parku narodowego jest większa niż 20% powierzchni gminy lub powierzchnia parku narodowego na obszarze gminy jest większa niż 2000 ha.

Zaproponowana w projekcie ustawy modyfikacja ustalania potrzeb ekologicznych polega na: 1) zwiększeniu wagi do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie parków narodowych – z 2,0 na 2,4; 2) zwiększeniu wagi do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie rezerwatów przyrody – z 1,0 na 1,6; 3) zmniejszeniu wagi do wyliczenia potrzeb ekologicznych

¹ Dz. U. poz. 1572.

² Potrzeby ekologiczne są jedną z kategorii potrzeb finansowych jednostek samorządu terytorialnego, określonych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

w zakresie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których ustanowiono przynajmniej pięć zakazów ograniczających możliwości rozwojowe – z 0,3 na 0,25; 4) uchyleniu wagi, używanej do wyliczenia potrzeb ekologicznych w zakresie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie których ustanowiono przynajmniej jeden z zakazów ograniczających możliwości rozwojowe.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/